

op weg naar een natuurinclusieve landbouw

Hoeve Biesland,
Jan Duijndam, Delfgauw

*"wij zijn een belevingsbedrijf in het hart van de
Randstad"*

- Bieslandseweg 1, 2645 BM Delfgauw
- 150 melkkoeien, 120 ossen, 100 jongvee, 60 schapen.
- Boerderijwinkel: eigen zuivel, groente van eigen groentetuin, eigen bakkerij, eigen slagerij.

Het bedrijf

Hoeve Biesland is het boerenbedrijf van Jan Duijndam. In het hartje van de Randstad heeft hij een omvangrijk bedrijf met zuivelproducten, vlees, brood en groenten uit eigen groentetuin.

Zijn Weilandwinkel levert voedsel aan 150 vaste klanten en aan de omgeving van de boerderij. Een omvangrijke groep Hulpboeren, personen met een achterstand tot de arbeidsmarkt, helpt hem op het bedrijf en in het veld. Het biedt hen een kans voor ontwikkeling.

In 1997 maakte hij de keuze om voor een biologisch gemengd bedrijf te gaan om zo aan te sluiten op zijn stedelijke omgeving. Jan koos ervoor om alleen nog maar mest van eigen bedrijf op zijn land te gebruiken en op termijn over te schakelen op een ander koeienras en een hogere waterstand.

Het programma "Boeren voor Natuur", waarvoor Jan in 2007 een overeenkomst heeft getekend, heeft enorm geholpen bij het sluiten van de kringloop op zijn bedrijf. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van riet, dat weelderig groeit op de natuurvriendelijke oevers door de hoge waterstand, als strooisel in de potstal. Daarmee is sloopafval van waarde geworden in de kringloop waaruit weer producten voortkomen die worden aangeboden aan de samenleving. Het programma "Boeren voor Natuur" werkte ook ondersteunend bij het door de overheid betaald krijgen voor geleverde diensten.

De producten in de boerderijwinkel noemt Jan "bijvangst". In zijn holistische visie op zijn bedrijfsvoering is het hem in de eerste plaats te doen om het helpen van mensen met een achterstand in de samenleving én het ontwikkelen van de natuur. Deze combinatie maakt Hoeve Biesland tot een unieke locatie waar samenleving, economie en duurzaamheid hand in hand gaan.

De uitvoering

Jan moet vaak zijn filosofie uitleggen. *"In het begin sloot de woordkeuze onvoldoende aan bij het bestaande beleid. Pas toen ik via via het concept van natuurbedrijf had gevonden ontstond er een gemeenschappelijke basis om op voort te borduren. Door een proces te creëren voor natuurboeren met passende vergoeding werd de omslag gemaakt naar een natuurbedrijf én werd het coulissenlandschap van Delfgauw ondersteund."*

De omschakeling naar een biologisch dynamisch bedrijf heeft de nodige investeringen met zich meegebracht. Zo is het volledige machinepark vervangen, o.a. om door het nattere natuurland te kunnen rijden zonder insporing, wat funest is voor een gezonde bodem. Maar ook de omschakeling naar een ander koeienras heeft de nodige investeringen in tijd en geld gekost. Het vermarkten van het concept Boeren voor Natuur heeft dit mogelijk gemaakt. Dit blijkt uit de enorme vraag van horeca en partijen naar exclusieve producten.

Het resultaat

Hoeve Biesland draait economisch goed, stelt Jan. Zijn verdienmodel is erop gebaseerd dat er van meerdere kanten inkomsten worden gegenereerd. Een voorbeeld is de subsidie voor natuurbeheer naast de hoge prijs voor producten door de exclusiviteit. Of de subsidie voor opvang van hulpbehoevenden naast de verkoop van producten uit de natuurlijke kringloop.

Het vee wordt gehouden in een potstal waarin de mest een jaar lang wordt verzameld om het daarna te laten composteren. De beperkte beschikbaarheid van mest voor de 220 ha weideland zorgt voor een divers bemestingspatroon en daarmee voor een verhoogde biodiversiteit. En dit is te zien in de weilanden rondom de boerderij aan de gevestigde biotopen voor planten en vogels.

Jan is trots op het succes van Hoeve Biesland, een begrip in het hele land. Zijn drive om te doen waar hij goed in is heeft hem een toekomstbestendig bedrijf opgeleverd dat hij t.z.t. met vertrouwen overdraagt aan de volgende generatie. Bijzonder trots is hij op de gelegenheid die hij met zijn natuurboerderij biedt aan zijn "hulpboeren" om zich te ontwikkelen: *"andere mensen helpen blijft het mooiste wat er is"*. Mooi om te zien hoe hij voor de samenleving van betekenis is en hierom wordt gewaardeerd.

De omgeving en de toekomst

De volgende stap ten aanzien van natuurinclusieve landbouw is om verder te extensiveren door mee te doen als experimentbedrijf in het programma Natuurinclusieve Landbouw van SBB. Ook het verkrijgen van de status van calamiteitenberging voor wateroverlast zou passen in de bedrijfsvoering en tegemoet komen aan de wensen van de samenleving.

Voor toekomstige boeren heeft Jan enkele tips: *"doe waar je goed in bent"* en *"blijf bij de basis"*. Het beheer van een gebied is leidend en dit begint met een natuurlijk beheer van de bodem. Daarbij is het van levensbelang om in gesprek te komen en te blijven met de samenleving. Dit resulteerde in een gedragen natuurvisie voor het coulissenlandschap van Delfgauw en daarmee zijn schrikbeelden als zonneweiden en huizenbouw afgewend.

1. *Stel, jij zou niet je melk maar het beheer van het landschap als product zien, hoe zou je dan je bedrijf opzetten?*
2. *Welke andere inkomstenbron zie jij voor agrarische bedrijven of voor je eigen bedrijf? (denk aan natuurbeheer, werken met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, een groentetuin, een eigen directe afzet)*